

Fremsat den 11. april 2023 af Rosa Lund (EL), Pelle Dragsted (EL), Jette Gottlieb (EL), Peder Hvelplund (EL), Trine Pertou Mach (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velasquez (EL) og Mai Villadsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om at ensrette definitionen af seksuel chikane

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2023 at ændre definitionen af seksuel chikane i Arbejdstilsynets bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø § 23 (bekendtgørelse nr. 1406 af 26. september 2020) og den dertilhørende vejledning om krænkende handlinger, herunder mobning og

seksuel chikane (vejledning nr. 9746 af 30. oktober 2020), således at den stemmer overens med definitionen af seksuel chikane i ligestillingslovens § 1, stk. 6 (lovbekendtgørelse nr. 645 af 8. juni 2011).

Bemærkninger til forslaget

Seksuel chikane er et udbredt problem på det danske arbejdsmarked. Ifølge en rapport fra Fagbevægelsens Hovedorganisation har hele 34 pct. af de adspurgte kvinder og 25 pct. af de adspurgte mænd været udsat for seksuel chikane på deres arbejdsplads («Balance og ligestilling», FH, februar 2019). I marts 2022 indgik den daværende regering (Socialdemokratiet) og arbejdsmarkedets parter derfor en trepartsaftale om initiativer til at modgå seksuel chikane på arbejdspladser. I aftalen indgår bl.a. en anbefaling om, at alle danske arbejdspladser »formulerer rammer for en sund kultur uden seksuel chikane« (»Trepartsaftale om initiativer til at modgå seksuel chikane på arbejdspladser«, Beskæftigelsesministeriet, 4. marts 2022, side 2).

Indsatsen mod seksuel chikane vanskeliggøres dog af, at der i dansk lovgivning eksisterer to forskellige definitioner af seksuel chikane i henholdsvis bekendtgørelsen om psykisk arbejdsmiljø og i ligebehandlingsloven, jf. bekendtgørelserne nr. 1406 og lovbekendtgørelse nr. 645 som nævnt ovenfor.

Arbejdstilsynets definition af seksuel chikane

I § 23 i Arbejdstilsynets bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø defineres seksuel chikane således:

»Ved krænkende handlinger forstås i denne bekendtgørelse, at en eller flere personer i virksomheden groft eller flere gange udsætter en eller flere andre personer i virksomheden for mobning, seksuel chikane eller anden nedværdigende adfærd i arbejdet. Adfærden skal opfattes som nedværdigende af den eller de udsatte.« (Bekendtgørelse nr. 1406 af 26. september 2020).

Efter denne definition skal seksuel chikane altså være grov eller gentagen.

Ligebehandlingslovens definition af seksuel chikane

Ligebehandlingsloven indeholder imidlertid en anden definition af seksuel chikane, som bygger på EU's ligebehandlingsdirektiv (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv). Ifølge ligebehandlingslovens § 1, stk. 6, defineres seksuel chikane således:

»Der foreligger sexchikane, når der udvises enhver form for uønsket verbal, ikkeverbal eller fysisk adfærd med seksuelle undertoner med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed, navnlig ved at skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt klima.« (Lovbekendtgørelse nr. 645 af 8. juni 2011).

Efter ligebehandlingslovens definition stilles der dermed ikke krav om, at seksuel chikane skal være hverken grov eller gentagen.

Problemer ved gældende lov

Det, at der eksisterer to forskellige definitioner af seksuel chikane i henholdsvis Arbejdstilsynets bekendtgørelse og ligebehandlingsloven, skaber en regelforvirring.

Regelforvirringen svækker beskyttelsen af arbejdstagere mod seksuel chikane. På trods af at arbejdstagere juridisk er beskyttet af både Arbejdstilsynets bekendtgørelse og ligebehandlingsloven, viser en stikprøveundersøgelse fra Institut for Menneskerettigheder, at danske arbejdspladser sjældent informerer om sidstnævnte i deres retningslinjer mod seksuel chikane («Dansk lovgivning bør kun have én definition af seksuel chikane på arbejdsmarkedet», Institut for Menneskerettigheder, den 19. maj 2022). Det kan betyde, at størstedelen af arbejdstagerne ikke ved, at de er beskyttet af den bredere definition af seksuel chikane gennem ligebehandlingsloven. Det kan videre resultere i, at der ikke bliver reageret på enkelte eller mindre grove tilfælde af seksuel chikane.

Forslag til ensretning

Forslagsstillerne mener, at definitionen af seksuel chikane i § 23 i Arbejdstilsynets bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø (bekendtgørelserne nr. 1406 af 26. september 2020) og den dertilhørende vejledning om krænkende handlinger, herunder mobning og seksuel chikane (vejledning nr. 9746 af 30. oktober 2020), bør ændres, således at den stemmer overens med definitionen af seksuel chikane i ligebehandlingslovens § 1, stk. 6 (lovbekendtgørelse nr. 645 af 8. juni 2011).

Ligebehandlingslovens definition af seksuel chikane bygger på EU's ligebehandlingsdirektiv og beskytter arbejdstagere bedre, end Arbejdstilsynets bekendtgørelse gør, da den også omfatter enkelte og mindre grove krænkende handlinger. Ifølge forslagsstillerne bør det derfor være denne definition, der er gældende.

På trods af de forskellige definitioner er arbejdstagerne allerede beskyttet af den brede definition i ligebehandlingsloven, hvorfor Arbejdstilsynets bekendtgørelse og dertilhørende vejledning bør opdateres i henhold til definitionen af seksuel chikane i ligebehandlingsloven. Reglerne bør desuden ensrettes, da der ud fra et retssikkerhedsmæssigt perspektiv ikke bør kunne herske tvivl om, hvilke regler der gælder for arbejdstagerne.

Med forslaget lægges der ikke op til at udvide den allerede gældende beskyttelse, men derimod blot at sikre, at såvel arbejdsgiver som arbejdstager ikke kan være i tvivl om, hvordan arbejdstageren er beskyttet mod seksuel chikane.

Skriftlig fremsættelse

Rosa Lund (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at ensrette definitionen af seksuel chikane.

(Beslutningsforslag nr. B 112)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.